

In Casablanca wordt weinig aan de verbeelding overgelaten ★★★

Sander Hiskemuller 26 oktober 2021

De oorlogsdreiging is nooit ver weg in *Casablanca*. Om de zoveel tijd horen we vliegtuigen overvliegen; de passagiers is het gelukt om vanuit Rick's Café een visum te hosselen om via Lissabon naar de VS te vertrekken. De anderen moeten wachten. Ze zakken weg in lethargie, drank en gokken. “*Play it again, Sam*”, zegt Ingrid Bergman via een geluidsopname tegen de kroegpianist om tijd te doden en ongeluk te verdoven.

Sams lied *As Time Goes By* uit de Hollywoodklassieker (1942) met Humphrey Bogart en Ingrid Bergman komt op veel momenten en in alle mogelijke gedaanten langs in de dansvoorstelling van Scapino Ballet Rotterdam. Je kunt stellen dat choreograaf Ed Wubbe is gefascineerd door jazzy jarenveertigsferen en filmische muziek. In 2005 maakte hij al de voorstelling *Paramount* met als setting Rick's Café: een verzameling vluchtelingen die wordt gerund door de Amerikaanse balling Rick Blaine (Humphrey Bogart) in Casablanca van WOII.

Veelheid aan citaten

Ruim vijftien jaar later is deze Casablanca heel anders, maar niet per se beter. Wat meteen opvalt: er wordt weinig aan de verbeelding overgelaten door een veelheid aan citaten, letterlijk uit de film, die als een soort auditieve tekstballonnen boven de dansscènes hangen. Die dans probeert ook al zoveel uit te drukken: onmogelijke liefde, verlangen naar vrijheid, hartstocht – grofweg de thema's uit de film. De vrouwen hebben rode lippen en een Bergman-sjaaltje om het hoofd, de mannen dragen jasjes die verwijzen naar pilotenuniforms. Een halfronde wand met een trap 'omarmt' de scène, wat de spanning van het opgesloten zitten in een vreemde omgeving accentueert. Er wordt gewalst, de charleston gedanst, vertaald in moderne dans en acrobatiek.

Vijftig tinten filmsfeer

Met vijftig tinten filmsfeer laat Casablanca weinig samenhang zien. Zo nu en dan is het decor als bij toverslag in Saharakleuren gehuld en klinkt er berbermuziek. De beweging van de dansers is nu, schouder aan schouder, heup aan heup, een tikje tribaal. Wubbe refereert hiermee aan de 'buitenwereld', het Marokko rond de kunstmatige realiteit van Rick's Café. Maar Wubbe wil te veel. We moeten óók nog iets van WOII meekrijgen met de kale danseres Bonnie Doets die met een Himmler-zonnebrilletje op als schikgodin door scènes schrijdt. Er zijn verwijzingen naar hedendaagse vluchtelingenstromen, die verder niet worden uitgediept. Terwijl de voorstelling juist daarmee de schuring zou krijgen die hij nu mist.

Gelukkig zien we ook waar Wubbe goed in is. As Time Goes By is een muzikaal motief voor liefdesduetten die verder niets nodig hebben dan pure dans.